

OS KOMMUNE
Rådmannen

KOMM. OG REG. DEP
31 JAN 2006
OS/3280-87
Ark. 661.0
Avd. KO/KØ/HER

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Dato: 25.01.2006

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
05/01298-004	000452/06		Jon Ola Kroken 62 47 03 04	

MELDING OM POLITISK VEDTAK

HØRING - INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS UTREDNING - NOU 2005: 18 FORDELING FORENKLING, FORBEDRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOM

Fra møtet i Kommunestyret den 24.01.2006, saksnr 0001/06.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

UTTAELSE TIL INNTETSSYSTEMUTVALGETS INNSTILLING FRA OS KOMMUNESTYRE

Inntektssystemutvalget er bedt om å foreta en bred faglig gjennomgang av fordelingsmekanismene i finansieringssystemet med sikte på å komme frem til et mest mulig enkelt og rettferdig system. Hvorvidt en oppnår dette er avhengig både av inntekts- og utgiftsutjevningen.

Det er i liten grad foretatt en helhetsvurdering av inntekts- og utgiftsutjevningen. Utvalget har i hovedsak drøftet utgiftsutjevningen og de kostnadsnøkler som ut fra dagens situasjon best ivaretar kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen. Med store utlikheter i nivået på kommunenes skatteinntekter, er det like viktig å drøfte utjevningen av disse inntektene som utjevning av utgiftsbehov gjennom innbyggertilskuddet. Så lenge skatteinntektene er den største inntektskilden for kommunene, vil størrelsen på skatteinntektene påvirke omfang og kvalitet på de velferdstjenester kommunene produserer.

Et viktig mål for inntektsutjevningen bør være å sørge for at systemets virkemåte er til gunst for kommunene med de laveste inntektene. Dersom inntektsutjevningen forringer inntektsnivået til kommunene med lave frie inntekter, vil dette være i strid med den overordnede målsetting for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud på tvers av kommunegrensene, men også i forhold til ønsket om å styrke lokaldemokratiet. En styrking av lokaldemokratiet må nødvendigvis medføre at også kommuner med lave frie inntekter har tilstrekkelige inntekter for å ha en reell politiske handlefrihet.

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Org.nr: NO 943 464 723 MVA
2550 OS I ØSTERDALEN	Rytroa 14	62 47 03 00	62 47 03 40	Bankgiro: 1885.06.50809
E-post: Postmottak@os.kommune.no				Postgiro: 0801 3847100

Os Kommune

Vi mener inntektsutjevningen må legges om til en ren symmetrisk modell. Grad av utjevning er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene. Dersom imidlertid alle kommuner skal være i stand til å dekke utgiftsbehovet med innbyggertilskudd og skatteinntekter, må inntektsutjevningen i en symmetrisk modell ha en kompensasjonsgrad og trekkprosent på om lag 85 %.

Selskapsskatten ble i 2005 gjeninnført som en kommunal inntekt på bekostning av skatt fra forskuddspliktige skatteyttere. Et viktig argument var å gi kommunene incentiver til å drive næringsutvikling. Omleggingen førte imidlertid til en vesentlig omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene. Flertallet av kommuner tapte, herunder alle kommunene i Hedmark med unntak av Hamar.

Selskapsskatten varierer av ulike årsaker mye fra ett år til et annet. For å gi en stabil ramme avregnes skatt fra selskapet mot skatt fra personlige skatteyttere. Variasjon i selskapsskatten vil da forplante seg til variasjoner i den kommunale skattøren for personlig skattytere. Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig, mens selskapsskatten er ujevnt fordelt på kommunene.

Vi mener at selskapsskatten bør gjøres om til en ren statskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skatteyttere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

For utgiftsutjevningen er det utarbeidet nye delkostnadsnøkler for grunnskole, sosialhjelp, barnevern, primærhelsetjeneste, pleie og omsorg og administrasjon (herunder landbruk og miljøvern).

Det er vanskelig å argumentere faglig mot utvalgets vurderinger og anbefalinger av nye nøkler, da det er lagt ned et omfattende utrednings- og forskningsarbeid.

Sett under ett taper kommunene i Hedmark på endringene i kostnadsnøkkelen. Imidlertid tjener de små kommunene i gruppen 1000 til 5000 innbyggere på omleggingen, mens kommuner på over 10000 innbyggere har vesentlige tap.

De minste kommunene "får betalt" for spredt bosetting og lavt innbyggertall. De tjener på endringene i delkostnadsnøkler for primærhelsetjeneste og pleie og omsorg og at basiskriteriet har fått økt vekt i delkostnadsnøkkelen for administrasjon. Men det de tjener modereres ved at basiskriteriet og bosettingskriteriet har fått lavere vekt i delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Vi mener det kan stilles spørsmål ved fjerningen av landbrukskriteriet og treffsikkerheten her i forhold til de kommuner som har landbruk av vesentlig omfang og store utgifter til landbruksforvaltning og anbefaler at dagens kostnadsnøkkel beholdes.

Ny delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg innebærer en nedvekting av antall psykisk utviklingshemmede. Selv om det fra utvalget legges til grunn at dagens særskilte refusjonsordning videreføres og fungerer sammen med den nye kostnadsnøkkelen, kan endring medføre vesentlige tap for vertskommuner. Vertskommuner må sikres full utgiftsdekning.

Os Kommune

Når det gjelder delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp anbefales det å gjennomføre analyser der levekårsindeksen inngår som kriterium i stedet for utvalgets forslag til opphopingsindeks.

Forslaget om å avvikle ordningen med oppdatering av folketall ved beregning av innbyggertilskudd og utgiftsutjevning gis tilslutning. Dette vil gi større forutsigbarhet og innebærer en forenkling.

Utvalget foreslår å innføre et nytt distriktspolitisk tilskudd som har direkte kopling mot distriktspolitikken for øvrig og de etablerte virkemiddelsoener. Dette innebærer en vesentlig inntektsomfordeling fra Nord-Norge og til distriktskommuner i Sør-Norge. Omleggingen innebærer en forenkling og en mer rettferdig fordeling som vi er enig i. Det kan være grunnlag for diskusjon om "distriktspolitikken" i større grad burde vært lagt utenfor inntektssystemet for å øke treffsikkerheten.

Utvalget går inn for å gjøre skjønnsmidlene mer målrettet, noe vi kan slutte oss til. Dette kan gi grunnlag for en reduksjon av skjønnsrammen og overføring av midler til innbyggertilskuddet.

UTTALELSE TIL INNTETSSYSTEMUTVALGETS INNSTILLING FRA OS KOMMUNESTYRE

Inntektssystemutvalget er bedt om å foreta en bred faglig gjennomgang av fordelingsmekanismene i finansieringssystemet med sikte på å komme frem til et mest mulig enkelt og rettferdig system. Hvorvidt en oppnår dette er avhengig både av inntekts- og utgiftsutjevningen.

Det er i liten grad foretatt en helhetsvurdering av inntekts- og utgiftsutjevningen. Utvalget har i hovedsak drøftet utgiftsutjevningen og de kostnadsnøkler som ut fra dagens situasjon best ivaretar kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen. Med store utlikheter i nivået på kommunenes skatteinntekter, er det like viktig å drøfte utjevningen av disse inntektene som utjevning av utgiftsbehov gjennom innbyggertilskuddet. Så lenge skatteinntektene er den største inntektskilden for kommunene, vil størrelsen på skatteinntektene påvirke omfang og kvalitet på de velferdstjenester kommunene produserer.

Et viktig mål for inntektsutjevningen bør være å sørge for at systemets virkemåte er til gunst for kommunene med de laveste inntektene. Dersom inntektsutjevningen forringer inntektsnivået til kommunene med lave frie inntekter, vil dette være i strid med den overordnede målsetting for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud på tvers av kommunegrensene, men også i forhold til ønsket om å styrke lokaldemokratiet. En styrking av lokaldemokratiet må nødvendigvis medføre at også kommuner med lave frie inntekter har tilstrekkelige inntekter for å ha en reell politiske handlefrihet.

Vi mener inntektsutjevningen må legges om til en ren symmetrisk modell. Grad av utjevning er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene. Dersom imidlertid alle kommuner skal være i stand til å dekke utgiftsbehovet med innbyggertilskudd og skatteinntekter, må inntektsutjevningen i en symmetrisk modell ha en kompensasjonsgrad og trekkprosent på om lag 85 %.

Os Kommune

Selskapsskatten ble i 2005 gjeninnført som en kommunal inntekt på bekostning av skatt fra forskuddspliktige skatteyttere. Et viktig argument var å gi kommunene incentiver til å drive næringsutvikling. Omleggingen førte imidlertid til en vesentlig omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene. Flertallet av kommuner tapte, herunder alle kommunene i Hedmark med unntak av Hamar.

Selskapsskatten varierer av ulike årsaker mye fra ett år til et annet. For å gi en stabil ramme avregnes skatt fra selskapet mot skatt fra personlige skatteyttere. Variasjon i selskapsskatten vil da forplante seg til variasjoner i den kommunale skattøren for personlig skattytere. Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig, mens selskapsskatten er ujevnt fordelt på kommunene.

Vi mener at selskapsskatten bør gjøres om til en ren statskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skatteyttere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

For utgiftsutjevningen er det utarbeidet nye delkostnadsnøkler for grunnskole, sosialhjelp, barnevern, primærhelsetjeneste, pleie og omsorg og administrasjon (herunder landbruk og miljøvern).

Det er vanskelig å argumentere faglig mot utvalgets vurderinger og anbefalinger av nye nøkler, da det er lagt ned et omfattende utrednings- og forskningsarbeid.

Sett under ett taper kommunene i Hedmark på endringene i kostnadsnøkkelen. Imidlertid tjener de små kommunene i gruppen 1000 til 5000 innbyggere på omleggingen, mens kommuner på over 10000 innbyggere har vesentlige tap.

De minste kommunene "får betalt" for spredt bosetting og lavt innbyggertall. De tjener på endringene i delkostnadsnøkler for primærhelsetjeneste og pleie og omsorg og at basiskriteriet har fått økt vekt i delkostnadsnøkkelen for administrasjon. Men det de tjener modereres ved at basiskriteriet og bosettingskriteriet har fått lavere vekt i delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Vi mener det kan stilles spørsmål ved fjerningen av landbrukskriteriet og treffsikkerheten her i forhold til de kommuner som har landbruk av vesentlig omfang og store utgifter til landbruksforvaltning og anbefaler at dagens kostnadsnøkkel beholdes.

Ny delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg innebærer en nedvekting av antall psykisk utviklingshemmede. Selv om det fra utvalget legges til grunn at dagens særskilte refusjonsordning videreføres og fungerer sammen med den nye kostnadsnøkkelen, kan endring medføre vesentlige tap for vertskommuner. Vertskommuner må sikres full utgiftsdekning.

Når det gjelder delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp anbefales det å gjennomføre analyser der levekårsindeksen inngår som kriterium i stedet for utvalgets forslag til opphopingsindeks.

Os Kommune

Forslaget om å avvikle ordningen med oppdatering av folketall ved beregning av innbyggertilskudd og utgiftsutjevning gis tilslutning. Dette vil gi større forutsigbarhet og innebærer en forenkling.

Utvalget foreslår å innføre et nytt distriktpolitisk tilskudd som har direkte kopling mot distriktpolitikken for øvrig og de etablerte virkemiddelsoener. Dette innebærer en vesentlig inntektssomfordeling fra Nord-Norge og til distriktskommuner i Sør-Norge. Omleggingen innebærer en forenkling og en mer rettferdig fordeling som vi er enig i. Det kan være grunnlag for diskusjon om "distriktpolitikken" i større grad burde vært lagt utenfor inntektssystemet for å øke treffsikkerheten.

Utvalget går inn for å gjøre skjønnsmidlene mer målrettet, noe vi kan slutte oss til. Dette kan gi grunnlag for en reduksjon av skjønnsrammen og overføring av midler til innbyggertilskuddet.

Med hilsen

Eva Unni Stenseth
Sekr.

Utskrift til:
KS-Hedmark

Vedlegg:
Særutskrift.

VEDLEGG

05/3280 - 87

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 05/01298

Saksnr.   Utvalg
0001/06   Kommunestyret

Møtedato
24.01.2006

**HØRING - INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS UTREDNING - NOU 2005: 18
FORDELING FORENKLING, FORBEDRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR
KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER**

Arkiv:
Arkivsaksnr.: 05/01298

Saksbehandler:
Jon Ola Kroken

Vedlegg:

Grunnlagsnotat fra arbeidsgruppe nedsatt av styret i KS Hedmark

Andre dokumenter i saken:

11.10.2005 HØRING - INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS UTREDNING - NOU 2005: 18
FORDELING FORENKLING, FORBEDRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR
KOMMUNER OG FYLKESKOM

Saksopplysninger:

Det ble i oktober 2003 nedsatt et utvalg som skulle gjennomgå og foreslå forbedringer i inntektssystemet for kommunesektoren. Utvalget som har vært ledet av professor ved NTNU i Trondheim, Lars Erik Borge. Utvalgsinnstillingen ble lagt frem i oktober 2005.

Det vises til en kort orientering i formannskapet om hovedinnholdet i utredningen.

Høringsfristen er 1. februar 2006.

Det blir gitt en gjennomgang av hovedtrekkene i utredningen og presentert et forslag til høringsuttalelse i kommunestyremøtet.

Det vises ellers til det utmerkede notatet som er laget på oppdrag fra KS-styret i Hedmark.

Behandling i Kommunestyret 24.01.2006:

Det ble enstemmig (21 – 0) gitt tilslutning til fremlagt forslag til uttalelse.

Vedtak i Kommunestyret 24.01.2006:**UTTALELSE TIL INNTETSSYSTEMUTVALGETS INNSTILLING FRA OS
KOMMUNESTYRE**

Inntektssystemutvalget er bedt om å foreta en bred faglig gjennomgang av fordelingsmekanismene i finansieringssystemet med sikte på å komme frem til et mest mulig

enkelt og rettferdig system. Hvorvidt en oppnår dette er avhengig både av inntekts- og utgiftsutjevningen.

Det er i liten grad foretatt en helhetsvurdering av inntekts- og utgiftsutjevningen. Utvalget har i hovedsak drøftet utgiftsutjevningen og de kostnadsnøkler som ut fra dagens situasjon best ivaretar kostnadsforskjeller i tjenesteproduksjonen. Med store utlikheter i nivået på kommunenes skatteinntekter, er det like viktig å drøfte utjevningen av disse inntektene som utjevning av utgiftsbehov gjennom innbyggertilskuddet. Så lenge skatteinntektene er den største inntektskilden for kommunene, vil størrelsen på skatteinntektene påvirke omfang og kvalitet på de velferdstjenester kommunene produserer.

Et viktig mål for inntektsutjevningen bør være å sørge for at systemets virkemåte er til gunst for kommunene med de laveste inntektene. Dersom inntektsutjevningen forringer inntektsnivået til kommunene med lave frie inntekter, vil dette være i strid med den overordnede målsetting for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud på tvers av kommunegrensene, men også i forhold til ønsket om å styrke lokaldemokratiet. En styrking av lokaldemokratiet må nødvendigvis medføre at også kommuner med lave frie inntekter har tilstrekkelige inntekter for å ha en reell politiske handlefrihet.

Vi mener inntektsutjevningen må legges om til en ren symmetrisk modell. Grad av utjevning er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene. Dersom imidlertid alle kommuner skal være i stand til å dekke utgiftsbehovet med innbyggertilskudd og skatteinntekter, må inntektsutjevningen i en symmetrisk modell ha en kompensasjonsgrad og trekkprosent på om lag 85 %.

Selskapsskatten ble i 2005 gjeninnført som en kommunal inntekt på bekostning av skatt fra forskuddspliktige skatteyttere. Et viktig argument var å gi kommunene incentiver til å drive næringsutvikling. Omleggingen førte imidlertid til en vesentlig omfordeling av skatteinntekter mellom kommunene. Flertallet av kommuner tapte, herunder alle kommunene i Hedmark med unntak av Hamar.

Selskapsskatten varierer av ulike årsaker mye fra ett år til et annet. For å gi en stabil ramme avregnes skatt fra selskapet mot skatt fra personlige skatteyttere. Variasjon i selskapsskatten vil da forplante seg til variasjoner i den kommunale skattøren for personlig skattytere. Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig, mens selskapsskatten er ujevnt fordelt på kommunene.

Vi mener at selskapsskatten bør gjøres om til en ren statskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skattytere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

For utgiftsutjevningen er det utarbeidet nye delkostnadsnøkler for grunnskole, sosialhjelp, barnevern, primærhelsetjeneste, pleie og omsorg og administrasjon (herunder landbruk og miljøvern).

Det er vanskelig å argumentere faglig mot utvalgets vurderinger og anbefalinger av nye nøkler, da det er lagt ned et omfattende utrednings- og forskningsarbeid.

Sett under ett taper kommunene i Hedmark på endringene i kostnadsnøkkelen. Imidlertid tjener de små kommunene i gruppen 1000 til 5000 innbyggere på omleggingen, mens kommuner på over 10000 innbyggere har vesentlige tap.

De minste kommunene "får betalt" for spredt bosetting og lavt innbyggertall. De tjener på endringene i delkostnadsnøklerne for primærhelsetjeneste og pleie og omsorg og at basiskriteriet har fått økt vekt i delkostnadsnøkkelen for administrasjon. Men det de tjener modereres ved at basiskriteriet og bosettingskriteriet har fått lavere vekt i delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Vi mener det kan stilles spørsmål ved fjerningen av landbrukskriteriet og treffsikkerheten her i forhold til de kommuner som har landbruk av vesentlig omfang og store utgifter til landbruksforvaltning og anbefaler at dagens kostnadsnøkkel beholdes.

Ny delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg innebærer en nedvekting av antall psykisk utviklingshemmede. Selv om det fra utvalget legges til grunn at dagens særskilte refusjonsordning videreføres og fungerer sammen med den nye kostnadsnøkkelen, kan endring medføre vesentlige tap for vertskommuner. Vertskommuner må sikres full utgiftsdekning.

Når det gjelder delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp anbefales det å gjennomføre analyser der levekårsindeksen inngår som kriterium i stedet for utvalgets forslag til opphopingsindeks.

Forslaget om å avvikle ordningen med oppdatering av folketall ved beregning av innbyggertilskudd og utgiftsutjevning gis tilslutning. Dette vil gi større forutsigbarhet og innebærer en forenkling.

Utvalget foreslår å innføre et nytt distriktpolitisk tilskudd som har direkte kopling mot distriktpolitikken for øvrig og de etablerte virkemiddelsoener. Dette innebærer en vesentlig inntektsomfordeling fra Nord-Norge og til distriktskommuner i Sør-Norge. Omleggingen innebærer en forenkling og en mer rettferdig fordeling som vi er enig i. Det kan være grunnlag for diskusjon om "distriktpolitikken" i større grad burde vært lagt utenfor inntektssystemet for å øke treffsikkerheten.

Utvalget går inn for å gjøre skjønnsmidlene mer målrettet, noe vi kan slutte oss til. Dette kan gi grunnlag for en reduksjon av skjønnsrammen og overføring av midler til innbyggertilskuddet.

Hjemmel:

Budsjettpost:

UTGIFTER :

FINANSIERING :

Utskrift til: